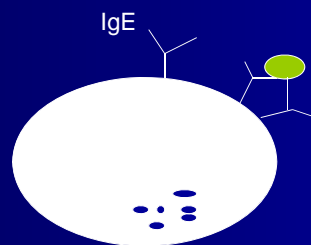

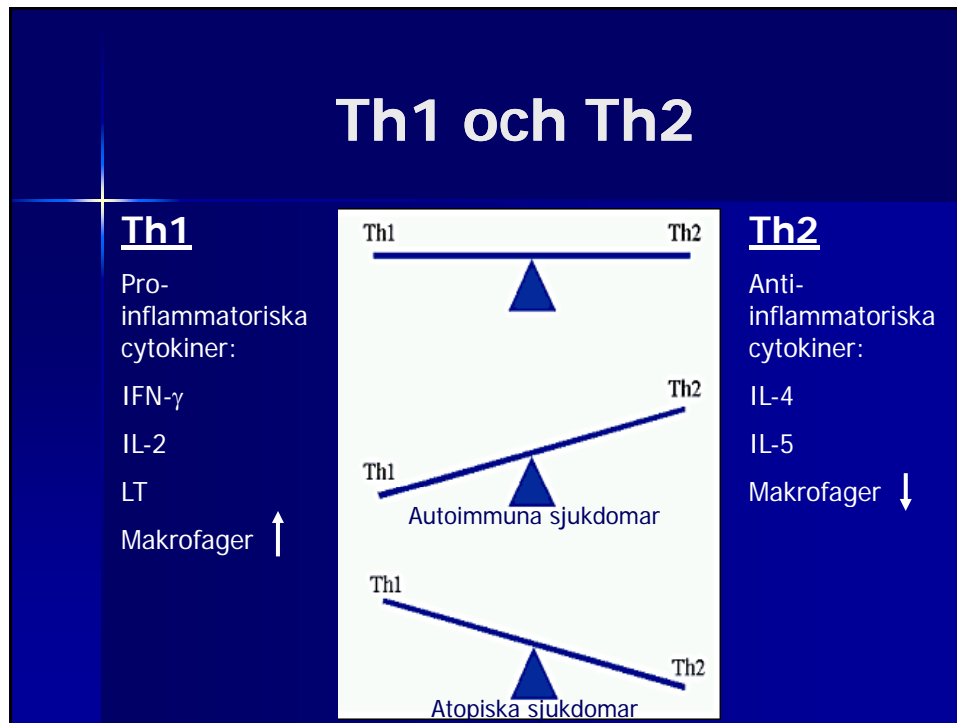
Allergiutredning hos astmatiker

Alf Tunsäter, docent, överläkare
Allergikompetenscentrum
Skånes Universitetssjukhus, Lund,
HT 2011

Mastcell

histamin,
heparin,
leukotriener,
prostaglandiner,
eosinophil chemotactic
factor, interleukiner,
proteaser (ex tryptas)
mm.

Astma

- 33 procent av personer med astma och pollenallergi har fått sina första astmasymtom under pollensäsongen

Anamnes

- Miljö (husdjur?)
- Situation (getingstick?)
- Tid (vår-björk, sommar-gräs, höst-gråbo)
- Föda (jordnöt, skaldjur)
- Food-dependent exercised induced anaphylaxis

Kriterier för hudtest

- Symtom typiska för att utlösas av IgE-antikroppar
- Kända allergenextrakt
- Allergenextrakt i lagom koncentration
- Reproducerbar teknik
- Kunnighet för "klinisk signifikans"
- Värdering i relation till sjukhistorien
- Positiv och negativ kontroll

Pricktest

Pricktest insekter

Bi

Geting

Prick - prick

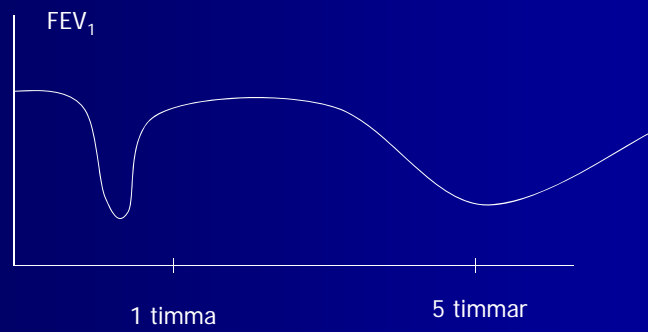

Intrakutantest

- En tusendel av den mängd mängd allergen som används vid pricktest
- Risk för allmänreaktioner

Bronkialprovokation

- Risker
- På specialistklinik

Födoämnen

Nöt

Jordnöt (en ärt)

Mjök

Fisk

Ägg

Phadiatop

- Screening luftvägsallergi
- Vid oklar anamnes
- Negativ eller positivt testresultat
- Anger om atopibenägenhet föreligger
- Vid positivt resultat redovisas varje allergen – ej så vid negativt resultat
- Kan vara falskt positiv
- Kan vara falskt negativ

Phadiatop

- Hund
- Katt
- Häst
- Björk
- Timotej
- Gråbo
- D pteronyssinus
- D Farinae
- Cladosporium

Oliv

Väggört

Susanns pricktest

- +3 för allting
- Neg kontroll positiv
- Det framkommer att Susann har dermografism
- Hur kan vi göra en allergitestning?

Phadiatop

Kan inte användas vid misstanke om

- Yrkesallergi
- Födoämnesallergi
- Insektsallergi
- Allergi mot sällan förekommande allergi

Susanns Phadiatop:

- Det visar sig att susanntagit en phadiatop på VC för 10 år sedan
- Den var negativ, trots att Susann redan då nös häftigt och blev obstruktiv då hon träffade systemens hund
- På den tiden inga årstidsbetingade besvär

Dagens Phadiatop

- Pos för hund
- Björk
- Timotej

Parabjörksymtom

- Ca 70% av björkpollenallergikerna får överkänslighetssymtom mot födoämnen
- Trädnötter
- Frukter inom familjen Rosaceae såsom äpple, plommon, persika, nektarin, mandel, körsbär, aprikos
- Morot
- Selleri
- Potatisskal
- Nya..kiwi, sharon, persimon

Gråborelaterad allergi

- Paprika
- Persilja
- Muskotnöt
- Selleri
- Fänkål
- Banan
- Melon
- Morot

Tobaksrök

- Passiv rökning tidigt i livet (fosterlivet och spädbarnstiden)
- Specifikt IgE mot katt är dubbelt så vanligt bland de barn som utsatts för passiv rökning (E.Lannerö 2008)
- Ovanstående samband tycks inte klinga av (G. Wennergren 2008)

Tobaksrök

- Föräldrars rökning i hemmet >500 fall per år av småbarnsastma
- Barn till rökande mödrar föds med trängre luftrör

BAMSE-projektet

Magnus Wickman

- Rökningen endast under graviditeten skadar fostrets lungor och ökar risken för astma upp till 4 års ålder
- Luftföroreningar från trafiken ökar risken för astma, nedsatt lungfunktion och sensibilisering mot uteallergen.

BAMSE-projektet

Magnus Wickman

- Tidig sensibilisering mot framför allt björk verkar driva fortsatt sensibilisering.
- Multipel sensibilisering är associerat med svår astma.
- Symtom på kärn- och stenfrukter vid 1-2 års ålder i kombination med ospecifika symtom från övre luftvägarna är en stark prediktor för astma, allergisnuva och eksem vid 8 år.

Gasspis (NO₂)

- Ökad förekomst av nedre luftvägs-symtom ffa hos barn i hem med gasspis
- Högre risk för flickor
- Samverkansseffekt
- Inget stöd för bestående astma efter exponering för NO₂ barndomen
- Enstaka studier visar ökad sensibiliseringsrisk

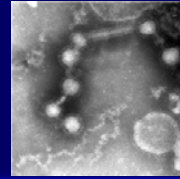
Vedeldning

- NO₂
- Partiklar
- polycykliska aromatiska kolväten (PAH)

RS-infektion

(Respiratoriskt Syncytialvirus)

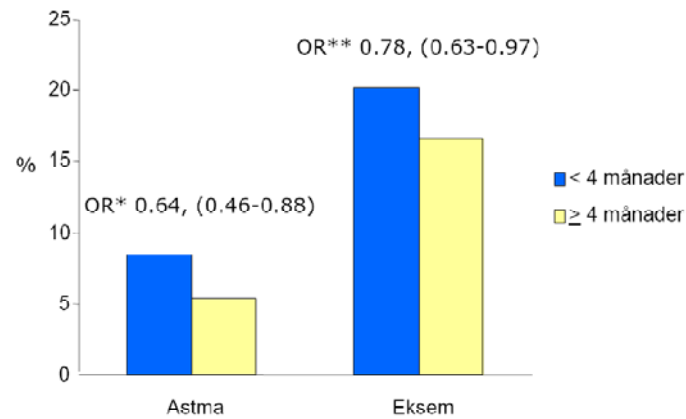

- De som får astma som mycket små har en benägenhet att senare drabbas av astma vid luftvägsinfektioner
- Gruppen domineras av pojkar
- Risken ökas av mammans rökning under och efter graviditeten
- Denna typ av astma växer bort när luftrören blir vidare

Skyddsfaktorer

- Amning
- Rökfritt
- Bra luft

Helamning de första 4 månaderna minskar risken för astma och eksem vid 4 års ålder

* Justerat för hereditet för allergi, mammas rökning och ålder

** Justerat för hereditet för allergisjukdom

8

Kull et al JACI 2004, 2005

Växa upp på lantgård

- Frekvent tidig kontakt med boskap ger minskad risk för astma och hösnuva

Färsk mjölk

Färsk mjölk

- "Den största skyddande effekten sågs hos barn som under ett års ålder hade kontakt med kreatur eller ladugårdsmjök och speciellt då båda förhållandena rådde."
- "Dock så att kontakt med ladugårdsmjök var en självständig skyddsfaktor, vilket pekar på att kontakt med mikrober kan medföra tolerans"

Riedler J et al. Lancet. 2001;358(9288):1129-33.

Hygienhypotesen

- Mikrobiell exponering nödvändig för korrekt utmognad av immunsystemet
- Mer endotoxin som tecken på bakteriell exponering påvisat i madrasser på bondgård (från cellväggen på gramnegativa bakterier)
- Tarmbakterier till nyfödda?

Djur i hemmet

- Det finns inga studier som visar på en skyddseffekt om man skaffar pälsdjur i förebyggande syfte

Miljöförstöring

Exempel på andra riskfaktorer

- Kraftig övervikt
- Fuktiga bostäder

